

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

ในบทนี้ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับสรุปผลการวิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัยโดยสรุป พร้อมทั้งอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 ตามความเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอและนักวิชาการศึกษาศำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ว่าอยู่ในระดับใด

1.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 ตามความเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และนักวิชาการศึกษาศำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ว่าอยู่ในระดับใด

1.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 ตามความเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และนักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอหรือไม่

1.4 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านคือ การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ มีสหสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 กันอย่างไร

2. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 มีดังนี้

2.1 พฤติกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3

2.2 พฤติกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ มีสหสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และนักวิชาการศึกษานิเทศก์ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 3 กิ่งบประมาณ 2536 จากจำนวน 5 จังหวัด 68 อำเภอ/กิ่งอำเภอ จากประชากรที่ศึกษาจำนวน 161 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 113 คน โดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรตามตารางวิธีการของเครจซี่และมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านแล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และนักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 กิ่งบประมาณกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนน

และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ตอนที่ 1 .9856 ด้านการเป็นผู้นำ .9379 ด้านการวางแผน .9452 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ .9640 ด้านการประสานงาน .9343 และด้านการประชาสัมพันธ์ .9592 ตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น .9837 สำหรับแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .9915

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงศึกษานิเทศก์จังหวัด 5 จังหวัด ในเขตการศึกษา 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และแจ้งให้อำเภอต่าง ๆ ส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยตามกำหนดและออกหนังสือส่งถึงศึกษานิเทศก์อำเภอเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยส่งมอบให้กับผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอและนักวิชาการศึกษา ตอบแบบสอบถาม และให้ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ รวบรวมแบบสอบถามทุกชุดส่งคืนผู้วิจัยปรากฏว่า จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 113 ชุด ได้รับคืน 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 สามารถนำมาทำการวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

- 1) หาค่าร้อยละ (Percentage) ของแบบสอบถาม
- 2) หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกเป็นรายด้านกับรายชื่อ และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นรายชื่อ

3) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อหาการกระจายของข้อมูลที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมกรรมการบริหารและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ

4) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารแต่ละด้านกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอแบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation)

5) หาค่าทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

6) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ

7) หาค่าทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 ตามความเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และนักวิชาการศึกษาปรากฏผลดังนี้

4.1 ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอโดยส่วนรวม อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาผลเป็นรายด้านพบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ ด้านการวางแผน

ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการประสานงานอยู่ในระดับ ดี
 ($\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.63$, $\bar{X} = 3.91$, $\bar{X} = 3.63$ ตามลำดับ)
 สำหรับด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

4.2 ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอใน
 ลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายศูนย์ ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลสถิติ
 และวางแผน และศูนย์บริการและประสานงานอยู่ในระดับ ดี
 ($\bar{X} = 3.70$, $\bar{X} = 3.59$ ตามลำดับ) สำหรับศูนย์ติดตามและประเมินผล
 อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารแต่ละด้านกับ
 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมของศึกษานิเทศก์อำเภอ ใน
 เขตการศึกษา 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .001 โดยความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารด้าน
 การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและ
 การประชาสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กัน
 ในระดับสูง ($r = .6126$, $r = .7611$, $r = .6487$, $r = .7641$,
 $r = .7579$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ภายในระหว่าง
 พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์
 การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ และพฤติกรรมกรรมการบริหารโดย
 ส่วนรวม มีความสัมพันธ์ภายในทางบวกในระดับ สูงอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกัน

4.4 ความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้าน
 คือ พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมี
 มนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ
 การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 3 มีค่าสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์พหุคูณทางบวกในระดับสูง ($R = .83667$) อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .0001 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของ
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้ด้วยความแปรปรวนของพฤติกรรมกา
รบริหารทั้ง 5 ด้านได้คิดเป็นร้อยละ 70.00 ($R^2 = 70.002$)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจ
อภิปราย ดังต่อไปนี้

1. การพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมกาการบริหารของศึกษากา
รอำเภอ ในเขตการศึกษา 3 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 3.61$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับพฤติกรรมกาการบริหาร ด้านการ
เป็นผู้นำ ด้านการวางแผน ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการ
ประสานงาน อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.63$, $\bar{X} = 3.91$,
 $\bar{X} = 3.63$ ตามลำดับ) ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) ซึ่งพฤติกรรมกาการบริหารของศึกษากา
รอำเภอได้นำมาอภิปรายแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกาการบริหารของศึกษากา
รอำเภอ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
จิต แก้วทิพย์ (2534 : 125) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เทศ
ภายในโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการ
วิจัยพบว่า คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ในลักษณะรวมมีการปฏิบัติตามคุณลักษณะอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ
เพ็ญพร เหมบุบผะ (2533 : ข) ได้ศึกษาสมรรถภาพภายในการ
บริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สมรรถภาพในการบริหารโรงเรียนของ

ผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ สูงทุกด้าน คือ งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ถวิล หนูสง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอพบว่า ศึกษาธิการอำเภอใช้ทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ทางด้านเทคนิคอยู่ในระดับ มากเช่นกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าบทบาทหน้าที่ของ ศึกษาธิการอำเภอได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการ บังคับบัญชาสั่งการมาเป็นผู้บริการ ประสานงาน ติดตามและประเมินผล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2531 : 377-387) และประกอบ กับพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ให้ทำหน้าที่ประสานงาน ส่งเสริม และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ด้านการศึกษา การศาสนาและการ วัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2535 : 48-50) ซึ่ง ตามอำนาจและหน้าที่ตามบทบาทใหม่นี้ ปริมาณงานในความรับผิดชอบของ ศึกษาธิการอำเภอนับว่ามีเป็นจำนวนมากและกว้างขวาง ศึกษาธิการ อำเภอจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลิกภาพ และพฤติกรรมให้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงนั้น (มงคล ศรีไพวรรณ, 2533 : ข) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงยิ่งขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นเหตุให้ พฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ ดี

1.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาธิการ อำเภอด้านการเป็นผู้નાอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 3.68$) นั้น ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภิญญพร วัฒนเจริญ (2525 : จ - ฉ) ซึ่งได้ศึกษา เรื่องความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน กรุงเทพมหานครพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับจิต แก้วทิพย์ (2534 : 127) พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน และยังสอดคล้องกับวิภา เลด (2535 : จ - ฉ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ในโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้บริหารและครูใหญ่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนประชา ฉายเพชร (2531 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอพบว่า พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออยู่ในระดับสูง

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานในหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ รับผิดชอบงานในหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การสอน และการวัฒนธรรมของอำเภอและแผนปฏิบัติการ ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการภายในอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. ข : บทนำ) ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มิได้ริเริ่มโครงการหรือแผนงานให้บุคลากรในหน่วยงานดำเนินการอยู่เสมอ โดยกระตุ้นและจูงใจบุคลากรพัฒนาวิธีการดำเนินการ มีการยอมรับความคิดเห็นเริ่มของบุคลากรในหน่วยงานตลอดจนดูแลเอาใจใส่ทุกข์สุขของบุคลากรในหน่วยงาน และชักจูงให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ

แผนงานที่รับผิดชอบ ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงทุกชนิดก็อาศัยหลักการ เหตุผลไม่หักหาญน้ำใจ มีความสุภาพอ่อนโยน แต่ขณะเดียวกันก็เข้มแข็ง เต็มขนาด ถูกต้องตามเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2530 : 2) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลัก 6 ประการ ของบทบาทหน้าที่ของผู้науาไว้คือ เป็นผู้ประสานงานหรือรักษาให้สมาชิก ในหน่วยงานทำงานและอยู่ร่วมกันด้วยดีมีความสามัคคี เป็นผู้науาทำให้ การปฏิบัติภารกิจของกลุ่มบรรลุเป้าหมาย เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ เกิดปฏิสัมพันธ์ สัมพันธ์กันในกลุ่มและให้แต่ละหน่วยงานย่อย เป็นผู้บำรุง รักษาขวัญและพัฒนากันในกลุ่ม และเป็นผู้науากำหนดหรือร่วมกำหนด แผนงานและควบคุมงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ซึ่งเหตุผลดังกล่าว มาข้างต้นน่าจะ เป็นสาเหตุให้พฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศกร อำเภอด่านการ เป็นผู้науาอยู่ในระดับดี

1.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศกร อำเภอด่านการวางแผนอยู่ในระดับดี ($X = 3.63$) นั้นผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวง มุกสง (2534 : ข) ได้ศึกษา กระบวนการวางแผนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปัตตานีพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนของ ผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะผู้บริหารและครูอาจารย์ เมื่อพิจารณา เป็นรายชั้นตอนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อกระบวนการวางแผน ชั้นเตรียมการก่อนวางแผน ชั้นวางแผน ชั้นปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับมาก และครูอาจารย์มีทัศนะต่อชั้นการวางแผนอยู่ในระดับมากเช่นกัน สำหรับ ประสิทธิ์ ชูประสูติ (2533 : 103) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงาน ของศึกษานิเทศกรอำเภอด่านการตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดตรัง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอด่านการปฏิบัติงานบริหารด้าน การวางแผนเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและโครงการ ปฏิบัติงานประจำปี การจัดทำมีปฏิทินการปฏิบัติงานของสำนักงาน

การจัดเก็บข้อมูลไว้เป็นระบบเพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าและการจัด
โครงการ และกิจกรรมมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม มีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเฉลิมพันธ์ สุวรรณชนะ (2536 :
(2536 : 12) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอใน
จังหวัดภาคใต้พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านการจัดทำ
แผนพัฒนาการศึกษานในเรื่งกำหนดแผนงาน โครงการและจัดลำดับ
ความสำคัญของแผนงาน โครงการอยู่ในระดับมาก

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า สำนักงาน
ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราช
กฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ พ.ศ.
2534 มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดลำดับ
ความสำคัญของแผนงาน โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณ
ประจำปี การกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตาม
แผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงภายในอำเภอ
(สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. ข : คำนำ)
ประกอบด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงได้กำกับ และเร่งรัดการปฏิบัติ
ราชการของส่วนราชการในกระทรวงศึกษานิเทศก์ให้เป็นไปตามนโยบาย
ของรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ได้
กำหนดนโยบายในการปรับปรุงส่วนราชการไว้ คือ ปรับปรุงหน่วย
ราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ลดหรือขจัดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น
และปรับปรุงประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงาน
(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. ค : บทนำ) ซึ่งน่าจะ
เป็นเหตุผลที่พฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการ
วางแผนอยู่ในระดับ ดี

1.4 ผลการวิเคราะห์ที่พฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอด้านการมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ($X = 3.91$) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพงษ์ สุวรรณชาติ (253 : 151) ได้ศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 3 พบว่าระดับพฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์ของศึกษาธิการอำเภอด้านการมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง สำหรับจิต แก้วทิพย์ (2534 : 99) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของถวิล หุตสง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอพบว่าทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ ทางด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอรับผิดชอบงานในหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับอำเภอและปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายศึกษาธิการอำเภอจึงต้องมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปสามารถทำงานร่วมกับบุคคลทั่วไป มีใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป ตลอดจนให้เกียรติและเคารพสิทธิของบุคคลในหน่วยงาน มีการปฏิบัติตนต่อบุคลากรในหน่วยงานด้วยไมตรีจิต หุตและทำด้วยความ

จริงใจดังที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 285) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีไว้ คือ มีความสุภาพอ่อนโยน เข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน ให้ความสำคัญแก่ทุกคน ยกย่องความรู้ และความคิดริเริ่มผู้อื่น มีความจริงใจต่อผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือด้วยความบริสุทธิ์ใจ ชมเชยผู้อื่น และปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับ ดี

1.5 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.63$) นั้นผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ ชูประสูติ (2533 : 104) ซึ่งได้ศึกษากระบวนการบริหารงาน ของศึกษาธิการอำเภอด้านการประสานงานพบว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานบริหารด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่องานสำนักงาน การให้คำแนะนำช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้อง สำหรับสมพงษ์ สุวรรณชาติ (2537 : 151) ได้ศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 3 พบว่าระดับพฤติกรรมผู้นำมีมิติสัมพันธ์ของศึกษาธิการอำเภอด้านการประสานงานอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับเฉลิมพันธ์ สุวรรณชนะ (2536 : 123) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดภาคใต้พบว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าบทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชาสั่งการมา เป็นผู้บริการ ประสานงาน ติดตามและประเมินผล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2531 : 377-387) ศึกษาธิการอำเภอจึงได้พัฒนาพฤติกรรมด้านการประสานงานให้ดียิ่งขึ้น

โดยมีการกำหนดแผนผังของงานและแสดงสายบังคับบัญชาอย่างชัดเจน มีการชี้แจงงานเพื่อป้องกันการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน และสอบถามความก้าวหน้าของงานที่ได้มอบหมายให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานในหน่วยงาน ในการรายงานของหน่วยงานมีการใช้รูปคณะกรรมการพิจารณาเรื่อง มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการมอบหมายงาน ตลอดจนจัดประชุมเพื่อสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่รับผิดชอบงานในหน่วยงาน แล้วติดตามผลการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงผลการปฏิบัติงานต่อบุคลากรในหน่วยงาน และมีการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานในหน่วยงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 58-59) และนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 78-79) ได้กล่าวถึงวิธีการประสานงานภายในองค์การให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกัน คือ วิธีการประสานงานประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน รัศมี มีแผนภูมิแสดงสายงาน สายบังคับบัญชา สายการติดต่อสื่อสารพร้อมคำบรรยายบอกอำนาจหน้าที่ประจำตำแหน่งโดยละเอียด มีการเขียนนโยบาย กฎเกณฑ์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีระบบเสนอรายงานเป็นทางการ มีกรรมการประกอบด้วยตัวแทนของบุคลากรระดับต่าง ๆ ประชุมเป็นประจำ และมีกรรมการระดับเดียวกันหาหน้าที่หรือเฉพาะเรื่อง เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานสร้างสัมพันธ์กันดีต่อกันและจัดให้มีการพัฒนาบุคลากร เหตุผลดังกล่าวข้างต้นน่าจะเป็นเหตุผลทำให้พฤติกรรมการบริหารด้านการประสานงานของศึกษาธิการอำเภออยู่ในระดับดี

1.6 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) นั้นผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรัญ ก้วพานิช (2535 : 121) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขต

การศึกษา 2 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับกัมภณฑ์ จุนโท (2536 : 98) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่เสี่ยงภัยเขตการศึกษา 2 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญพร เหมบุบผะ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและอาจารย์ในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า สมรรถภาพในการบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท อำนาจ หน้าที่และอัตรากำลังของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอใหม่ โดยกำหนดให้ปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์และปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้างการบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านแผนงานและพัฒนาชนบท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. ก : 107) ในฐานะที่ศึกษาธิการอำเภอเป็นเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา การศาสนาและศิลปวัฒนธรรมของอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอจะต้องปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างที่ดีของข้าราชการครู อาจารย์ ตลอดจนเป็นผู้ริเริ่มพิจารณาวางแผน และดำเนินการประสานงานด้านการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมของอำเภอที่เจริญก้าวหน้า (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2529 : 2) เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้บทบาทของศึกษาธิการอำเภอจะปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท อำนาจ หน้าที่และอัตรากำลังใหม่แล้วก็ตาม แต่ยังคงขาดทรัพยากรการบริหารอีกหลายประการที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. ก : 56) ได้เสนอว่าการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมเป็นงานที่เกี่ยวกับพลเมืองของประเทศจึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบตลอดระยะเวลา แต่เนื่องจากสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่จึงทำให้การประชาสัมพันธ์มิได้มีการกระทำอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ประกอบกับการประชาสัมพันธ์จะต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการอำเภอยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ดังกล่าวการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์จึงไม่มีประสิทธิภาพให้เกิดผลเป็นที่น่าพอใจ จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นน่าจะเป็นผลทำให้เกิดเหตุการณ์การบริหารของศึกษาธิการอำเภอด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

2. การพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายศูนย์ ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน และศูนย์บริการและประสานงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.70$, $\bar{X} = 3.59$ ตามลำดับ) สำหรับศูนย์ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอได้นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงานของศึกษาธิการอำเภอมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเช่นกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของสุชล บุญไทย (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทยพบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานด้านการวางแผน การประสานงาน และการรายงานผลโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

สำหรับประชา นายเพชร (2531 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์พบว่า ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและด้านการประสานงานอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของถวง มุกสง (2534 : ข) ได้ศึกษากระบวนการวางแผนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีพบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนของผู้บริหารโรงเรียนตามที่เสนอแนะ เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนขั้นการเตรียมการก่อนงานแผน ขั้นการวางแผนและขั้นปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ ฉิมแก้ว (2534 : 94) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ของประเทศไทยพบว่าระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการประกอบในการวางแผนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันและอีกประการหนึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการพัฒนาสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอโดยมีนโยบายที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มีศักยภาพสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจ หน้าที่และความรับผิดชอบที่ปรับปรุงขึ้นจากเดิมเพื่อรองรับการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจในการพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมตามนโยบายที่ได้ตั้งขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2533 : 1) ที่กล่าวมาข้างต้น น่าจะเป็นผลทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะเร่งรัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมให้มีความคล่องตัวและ

สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงโครงสร้างและองค์การบริหาร การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม กระบวนการบริหาร การ สนับสนุนและการพัฒนาการศึกษา โดยให้มือเครื่องกลางทำหน้าที่ในการ ประสานงานเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันในระดับอำเภอเพื่อให้เกิด การวางแผน การประสานการปฏิบัติตามแผน การตรวจติดตามและ ประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการศึกษาร่วมกัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2533 : 7) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ของศึกษาธิการอำเภอในศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน และศูนย์บริการ และประสานงานอยู่ในระดับดี

2.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการ อำเภอศูนย์ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบูรณ์ ขวัญทอง (2532 : 30) ได้ ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงาน การ ศึกษาของโรงเรียนนาคาคใต้ของประเทศไทยที่เป็นจริงพบว่า การ ปฏิบัติงานตามบทบาทของศึกษาธิการอำเภอด้านการติดตามและประเมิน ผลอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสมเกียรติ ฉิมแก้ว (2534 : 93) ได้ศึกษา ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนของศึกษาธิการ อำเภอพบว่า การบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอองค์ประกอบขึ้น การประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลงานการวิจัย ของจิต แก้วทิพย์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผล การวิจัยพบว่า การสร้างสื่อและเครื่องมือ และการประเมินผลและ การรายงานผลอยู่ในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับสุรศักดิ์ ถิ่นมณี (2534 : 115) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้

ของประเทศไทยพบว่า การปฏิบัติงานที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบคือ งานศูนย์ติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานคือ ปัจจัยที่จำเป็นในการปฏิบัติงานยังมีไม่เพียงพอ และไม่พร้อมทั้งบุคลากร สภาพสำนักงาน วัสดุ ครุภัณฑ์ งบประมาณและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน คือหน่วยงานอื่นยังไม่ยอมรับบทบาทของ ศูนย์ 3 ศูนย์ สภาพพื้นที่กว้างขวาง การคมนาคมไม่สะดวก ขาดระเบียบที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งแบบตรวจติดตามผลมีความยุ่งยากซับซ้อน ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์, 2533 : 267) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ (ม.ป.ป. : 55) ได้เสนอว่า การติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เครื่องมือเทคนิคในการตรวจติดตามและประเมินผลไม่ชัดเจน การติดตามประเมินผลไม่สามารถชี้วัดความสำเร็จได้ ระบบการรายงานติดตามประเมินผลขาดการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน ที่กล่าวมาข้างต้น น่าจะเป็นผลทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในศูนย์ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

3. การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารแต่ละด้าน กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 3 โดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .6126$, $r = .7611$, $r = .6487$, $r = .7641$, $r = .7579$ ตามลำดับ)

นอกจากนี้ผลการวิจัยความสัมพันธ์ภายในระหว่างพฤติกรรม การบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การ ประสานงาน การประชาสัมพันธ์และพฤติกรรมการบริหารโดยรวม มีความสัมพันธ์ภายในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 เช่นเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าพฤติกรรม การบริหารทั้ง 5 ด้านคือ การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอ ในเขตการศึกษา 3

ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การบริหารแต่ละด้านกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอ โดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหาร ด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการ ประชาสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .6126$, $r = .7611$, $r = .6487$, $r = .7641$, $r = .7579$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ ยังพบอีกว่า ความสัมพันธ์ภายในระหว่างพฤติกรรมการบริหารด้านการ เป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน การ ประชาสัมพันธ์และพฤติกรรมการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กัน ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิต แก้วทิพย์ (2534 : ข) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม ความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ ความรู้ ความสามารถในการนิเทศและด้านส่วนตัวและครอบครัวโดยภาพรวม

กับผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในมีความสัมพันธ์ในทาง บวกระดับสูง ($R = .7392$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับผลการวิจัยของเบญจะ สงภักดี (2525 : 197 - 206) ได้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับสมรรถภาพในการบริหาร งานวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามีญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้า หมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับ สมรรถภาพในการบริหารงานวิชาการในทางบวกระดับสูง

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าศึกษาธิการ อาเภอส่วนใหญ่ได้แสดงพฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การ วางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ ให้มีความสอดคล้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ ติดตามและประเมินผลและศึกษาธิการอำเภอได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้ สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ ส่งเสริมการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมระดับอำเภอ ปริมาณความรับผิดชอบมีมากและกว้างขวาง (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ, 2535 : 28-29) ถ้าหากศึกษาธิการอำเภอไม่ปรับปรุง บุคลิกภาพ พฤติกรรมและวิธีปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ก็จะไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ (มงคล ศรีไพวรรณ, 2533 : ข) ซึ่งสอดคล้องกับสมชัย วุฒิปรีชา (2530 : 52 - 57) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผน ปฏิบัติงาน มีความสามารถในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ มีการ ประสานงาน มีมนุษยสัมพันธ์ มีการรายงานและมีการประชาสัมพันธ์

4. การพิจารณาความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างพฤติกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้าน คือ พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การ

มีมนุษย์สัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทางบวกในระดับสูง ($R = .83667$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้ด้วยความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านได้คิดเป็นร้อยละ 70.00 ($R^2 = 70.00$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านคือ การเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษย์สัมพันธ์ การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ

ผลการวิจัยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) และประสิทธิภาพของการอธิบาย (R^2) ของพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษย์สัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ในการอธิบายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทางบวกในระดับสูง ($R = .83400$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 และประสิทธิภาพของการอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้ด้วยความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านได้คิดเป็นร้อยละ 70.00 ($R^2 = 70.00$)

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจะ สงักดิ์ (2525 : 197 - 206) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับสมรรถภาพในการบริหารงานวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปศึกษา อุตสาหกรรม และพลานามัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย สังกัดมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง

พฤติกรรมความเป็นผู้นำในงาน และมุ่งสัมพันธ์ของหัวหน้าหมวดวิชา
 อยู่ในระดับปานกลาง และระดับพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชา
 มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพในการบริหารงานวิชาการในทางบวกและ
 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพงษ์ สุวรรณชาติ (2537 : 174-
 175) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์
 ำเภอกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงาน
 ศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 3 พบว่าพฤติกรรมผู้นำมีมิติกิจสัมพันธ์
 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบ ด้านความรู้และประสบการณ์
 ด้านอำนวยการความสะดวกในเรื่องงาน ด้านการตัดสินใจสั่งการ และ
 ด้านมอบหมายงานกับความพึงพอใจภายใน ความพึงพอใจภายนอก และ
 ความพึงพอใจทั่วไปมีความสัมพันธ์พหุคูณทางบวก ($R = .54$, $R = .66$,
 $R = .62$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
 พฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์ด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ร่วมงาน
 ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ด้านการประนีประนอม ด้าน
 การประสานงาน ด้านการมีคุณธรรม ด้านการเข้าสังคม ด้านการมี
 มนุษยสัมพันธ์ และด้านเสริมขวัญและกำลังใจกำลังใจ กับความพึงพอใจภายใน
 ความพึงพอใจภายนอก และความพึงพอใจทั่วไป มีความสัมพันธ์พหุคูณ
 ทางบวก ($R = .50$, $R = .69$, $R = .61$ ตามลำดับ) อย่างมี
 นัยสำคัญที่ระดับ .01

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะศึกษานิเทศก์อำเภอ
 ส่วนใหญ่ได้แสดงพฤติกรรมการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์
 การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการมุ่งประสิทธิภาพ
 การปฏิบัติงานเพื่อจะก่อให้เกิดความสำเร็จตามความมุ่งหวังของกระทรวง
 ศึกษานิเทศก์และองค์กรกลางทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
 ัดโดยมุ่งเน้นทำหน้าที่หลักคือ เป็นศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน เป็นศูนย์

บริการและประสานงาน เป็นศูนย์ติดตามและประเมินผล (สำนักงาน
 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2533 : 5) ประกอบกับสำนักงานปลัดกระทรวง
 ศึกษาธิการได้มีนโยบายในการเร่งรัด ปรับปรุงให้หน่วยงานของสำนักงาน
 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนภูมิภาคกระหายบทบาท หน้าที่ในฐานะผู้แทน
 กระทรวงศึกษาธิการให้สมกับเป็นหน่วยงานอำนวยการประสานงาน
 กลางระหว่างส่วนราชการในสังกัด ในการจัดทำนโยบายและแผนการ
 ประสานงานการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผน การเป็นศูนย์ข้อมูลสถิติ
 และวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ติดตามและประเมินผล
 ในระดับอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. ค :
 10-11) ซึ่งการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการ
 อำเภอ นับว่าเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญต่องานหน้าที่ของกระทรวง
 ศึกษาธิการเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นตัวแทน
 ของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ และงานในความ
 รับผิดชอบมีขอบข่ายปริมาณงานกว้างขวาง ซึ่งการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้
 มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของทางราชการจำเป็นต้องอาศัย
 บุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี
 รวมทั้งจะต้องมีระบบการทำงาน แนวทางการปฏิบัติงานและวิธีการที่ดี
 จึงจะทำให้การทำงานสำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย (สำนักงานปลัด
 กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. ข : 2) เหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นน่าจะ
 เป็นสาเหตุให้พฤติกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านมีสหสัมพันธ์พ้องกับ
 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอทางบวคในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ คือพฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอโดยส่วนรวมให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1.1.1 พฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอทุกด้าน ควรมีการยกระดับให้อยู่ในระดับดีมาก โดยพัฒนาพฤติกรรมการบริหารด้านการประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การวางแผน การเป็นผู้นำและการมีมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

1.1.2 ควรเน้นพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

1.2 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำทุกด้านมีการยกระดับให้อยู่ในระดับดีมาก โดยเน้นพฤติกรรมด้านกระทำการเปลี่ยนแปลงทุกชนิดอย่างมีหลักการและเหตุผล ไม่หักหาญน้ำใจและด้านกระตุ้นและจูงใจบุคลากรในหน่วยงานพัฒนาวิธีการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

1.3 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการวางแผนอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหาร

ทุกด้านให้อยู่ในระดับดีมาก โดยเน้นพฤติกรรมด้านการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล พฤติกรรมด้านประชุมชี้แจงแก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนปฏิบัติตามแผน และพฤติกรรมด้านวิเคราะห์ จุดมุ่งหมาย นโยบาย เป้าหมายของจังหวัด กรม และกระทรวงในสังกัด

1.4 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการมี มนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับพฤติกรรมการบริหารของ ศึกษาธิการอำเภอให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนา หรือปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหารทุกด้านให้อยู่ในระดับดีมาก โดยเน้น พฤติกรรมด้านเป็นผู้มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติต่อบุคคลทั่วไป ด้านพูด และทำด้วยความจริงใจไม่แสวงหา และด้านมีใจกว้างยอมรับความคิดเห็น ของบุคคลทั่วไป

1.5 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการ ประสานงานอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการ อำเภอให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนาหรือปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริหารทุกด้านให้อยู่ในระดับดีมาก โดยเน้นพฤติกรรมด้านฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานในหน่วยงาน ด้านใช้คณะกรรมการพิจารณา ร่างนโยบายการบริหารงานของหน่วยงานและด้านประชุมเพื่อสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่รับผิดชอบงานในหน่วยงาน

1.6 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง เพื่อยกระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอให้อยู่ใน ระดับดีมากควรพัฒนาหรือปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหารทุกด้าน ให้อยู่ในระดับดีหรือดีมาก โดยเน้นพฤติกรรมด้านประเมินทัศนคติของ ประชาชนจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน ด้านสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงและปัญหาของ หน่วยงาน ด้านตรวจสอบผลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์และปรับปรุงแก้ไข และด้านมีการใช้เทคนิคและ เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ ข่าวสาร

1.7 จากที่ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ กิ่งงานศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน งานศูนย์บริการและประสานงาน และงานศูนย์ติดตามและประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทั้ง 3 ศูนย์ โดยเน้นงานศูนย์ติดตามและประเมินผลเป็นพิเศษ

1.8 จากที่ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ กิ่งงานศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผนอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนางานศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผนทุกด้าน โดยเน้นด้านวิเคราะห์ดัชนีด้านการศึกษาศาสนาและการวัฒนธรรมเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือค่าเฉลี่ยของอำเภอ ด้านสรุปผลการวิเคราะห์ดัชนีเพื่อชี้สภาพปัจจุบันและปัญหาทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอ ด้านจัดทำวิเคราะห์และชี้แผนพัฒนาทางการศึกษาในการเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปีและด้านวางแผนเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.9 จากที่ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ กิ่งงานศูนย์บริการและประสานงานอยู่ในระดับดี เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับดีมาก ควรพัฒนางานศูนย์บริการและประสานงานทุกด้าน โดยเน้นด้านสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ ป้องกันและแก้ปัญหาสาเหตุในสถานศึกษา ด้านติดตามและรายงานผลการป้องกันและแก้ปัญหาสาเหตุในสถานศึกษาต่อจังหวัด ด้านนำชี้แจง เสนอแนะหรือเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และด้านจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

1.10 จากที่ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ กิ่งงานศูนย์ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับดีหรือดีมาก ควร

พัฒนางานศูนย์ติดตามและประเมินผลทุกด้าน โดยเน้นด้านติดตามผล การใช้หลักสูตรทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านสร้างเครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อการประเมินผล โครงการ ด้านวิเคราะห์ผลการตรวจติดตามและนำผลไปใช้และด้าน ควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการปฏิบัติงานของส่วนราชการและสถานศึกษา ในสังกัด

1.11 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหาร ด้านการ เป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน และการ ประชาสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอมีความ สัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บังคับบัญชาและ หน่วยงานเจ้าสังกัด คือ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์เขตและสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญในพฤติกรรมการบริหารของ ศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมการบริหารของ ศึกษานิเทศก์อำเภอเอง ส่วนผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานเจ้าสังกัดฯ เป็น เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกบุคคล เข้าดำรงตำแหน่ง เพื่อให้ได้บุคคลที่มี ศักยภาพสูงมาดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ตลอดจนเป็นแนวทาง ในการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอและปรับปรุง พฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.12 จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในทางบวกระดับ สูงสุดคือ พฤติกรรมการบริหารด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเป็นผู้นำ ตามลำดับและพบว่าระดับพฤติกรรมการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พฤติกรรมการบริหารด้าน การมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการประสานงาน ด้านการ วางแผนและด้านการประชาสัมพันธ์ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการประสานงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงสุด รองลงมาได้แก่ พฤติกรรมการบริหารด้านการวางแผน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์และด้านการเป็นผู้นำตามลำดับ แต่ศึกษาธิการอำเภอกลับมีระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการมีมนุษยสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาได้แก่พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ ด้านการประสานงาน ด้านการวางแผนและด้านการประชาสัมพันธ์ตามลำดับ

เพราะฉะนั้นศึกษาธิการอำเภอและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบในระดับเหนือขึ้นไปคือศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอให้สูงยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารทุกด้านไปพร้อม ๆ กันและเน้นพฤติกรรมบริหารให้สอดคล้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้สูงยิ่งขึ้น โดยยึดลำดับความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจากความสัมพันธ์สูงสุดดังนี้คือ พฤติกรรมการบริหารด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์และด้านการเป็นผู้นำตามลำดับ เพราะพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ดีมีความสอดคล้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ดีก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภوبرรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงได้

1.13 ที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ และพฤติกรรมกรรมการบริหารในส่วนรวม มีความสัมพันธ์ภายในกันในระดับสูง และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในแต่ละด้านพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์กับด้านการมีมนุษยสัมพันธ์สูงสุด ด้านการวางแผนมีความสัมพันธ์กับด้านการประสานงานสูงสุด ด้านการ

มีมนุษยสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับด้านการเป็นผู้นำสูงสุด ด้านการประสานงาน มีความสัมพันธ์กับด้านการวางแผนสูงสุด และด้านการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับด้านการประสานงานสูงสุด และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมกรรมการบริหาร โดยส่วนรวม พฤติกรรมการบริหารด้านการประสานงานมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการบริหารโดยส่วนรวมสูงที่สุด

จะเห็นได้ว่าถ้าศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการบริหารด้านใดด้านหนึ่งดีก็จะทำให้พฤติกรรมการบริหารด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูง มีพฤติกรรมการบริหารที่ดีคล้ายตามกันไปด้วย เพราะฉะนั้นศึกษาธิการอำเภอและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบในระดับเหนือขึ้นไปคือศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการเขตและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการอำเภอให้สูงยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ภายในพฤติกรรมการบริหารแต่ละด้าน ของศึกษาธิการอำเภอ โดยพัฒนาพฤติกรรมการบริหารทุกด้านไปพร้อม ๆ กันและ เน้นพฤติกรรมการบริหารให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ภายใน พฤติกรรมการบริหารแต่ละด้านของศึกษาธิการอำเภอให้สูงยิ่งขึ้น โดยยึดพฤติกรรมการบริหารที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งจะส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารโดยส่วนรวมของศึกษาธิการอำเภอ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.14 จากที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ การวางแผน การมีมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ มีสหสัมพันธ์พหุคูณกันนั้น เพื่อให้พฤติกรรมการบริหารและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้นผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานเจ้าสังกัด คือ ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการเขตและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรเน้นการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านควบคู่ไปกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ จึงจะทำให้เกิด

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การได้สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะและแนวทางการวิจัยที่ควรทำต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาศึกษาอำเภอเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยศึกษางานในฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษาธิการ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบให้เห็นตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

2.2 ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของศึกษาศึกษาอำเภอเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยศึกษางานในฐานะผู้ปฏิบัติงานในห้กรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาศึกษาธิการและงานครูสภา เพื่อให้นำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบให้เห็นตามสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาอำเภอในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ โดยให้ศึกษาศึกษาอำเภอหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้ประเมิน เพื่อได้เปรียบเทียบและได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น